

Al peix Potser amb un títol massa obvi, i per això també inequívoc, el pintor italià Tano Pisano ha presentat al Museu de la Pesca de Palamós una exposició única, *Homenatge al peix*. Considerat un dels millors pintors italians actuals, amb una obra ingent i variada, Pisano exposa sovint a Itàlia, a França, a Mònaco; també a Palafrugell, on viu. Pisano és un activista de l'art, en el millor sentit de la paraula: està convençut que l'art és una arma carregada de futur. Fidel a la tradició mediterrània més essencial, i sense renegar del vessant artesà de l'artista, pinta uns peixos que sí, són peixos, però també són una altra cosa. Potser nosaltres.

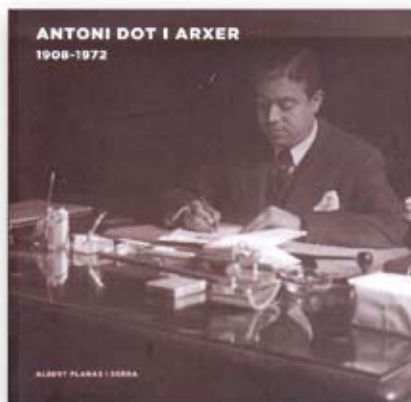
A l'Obama (caganer) Ha calgut només que l'empresa artesanal de Torroella de Montgrí Alòs-Pla dediqués un dels nostres inefables caganers a la figura d'Obama per tal que aquesta tradició esdevingués motiu d'interès a diversos mitjans de comunicació d'arreu del món. Qui ens ho havia de dir? El nostre caganer (*Catalonia's fecal Christmas*) ha rodat el món i ho ha fet en una posició usual als nostres pessebres (i a la intimitat dels nostres lavabos), però inusual als Nadals forans. Del Montgrí a les rotatives globals!

El pla urbanístic de Maià porta cua

La plana major dels socialistes catalans ret anualment un homenatge a Ernest Lluch al cementiri de Maià de Montcal, el poble on fou enterrat. Però aquest any es van trobar la població convulsa pel Pla d'ordenació urbanística municipal, que va comportar l'aparició de clares manifestacions de rebuig escrites en les façanes d'algunes cases. Sembla que les discrepàncies provenen de les parcel·les per construir habitatges que vol fer l'equip de govern de la població, d'uns 400 habitants, quan en una urbanització del terme municipal n'hi ha un volum considerable de buides que podrien ser edificables els propers anys. L'Associació de Veïns constituïda per debatre el POUM pensa que es deixen de banda serveis bàsics a les persones, com passa amb la cinquantena de cases aïllades encara sense abastament d'aigua potable, i discrepa també d'altres punts, com la situació de la futura escola dins la població. A més, opinen que el pla vol quadruplicar els habitants en vint-i-cinc anys. Tot plegat porta cua.

Un cas de justícia Albert Planas, jove historiador santapauenc, acaba de publicar la primera biografia del diputat més jove (24 anys) del primer Parlament de la Catalunya autònoma, elegit el 1932: l'olotí Antoni Dot i Arxer, candidat d'Esquerra Republicana, que va ser nomenat secretari primer del Parlament. El càrrec el va mantenir durant l'exili a Mèxic, i es va

convertir en una figura clau el 1954 en l'elecció de Tarradellas, un cop mort el president Irla. La formació ideològica de Dot va ser autodidacta, influïda pel dinamisme cultural i el republicanisme en puixança que s'experimentà a la fi de la dictadura de Primo de Rivera. Va ser un home intel·ligent, amb inquietuds culturals, que es va saber obrir un camí polític al seu país i empresarial a terres mexicanes. Però no ha estat fins ara –en el centenari del seu naixement i gràcies a la Fundació Josep Irla i el Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca– que s'ha publicat la primera biografia d'aquest polític, mort prematurament a Houston el 1972, als 64 anys, que es va mantenir fins al darrer moment fidel al país. Tot un exemple.

Pessebres efímers Per les festes nadalenques abunden en el territori les poblacions que propicien mostres de pessebres, a més de pessebres vivents, i fins i tot, en el cas de les Preses, la filmació d'una pel·lícula dels Pastorets, feta en els darrers mesos i ambientada en espais propers a la població. Però de totes aquestes manifestacions populars voldria destacar els diorames, on sovint hi ha una bona dosi de creativitat, tant en el pintat dels fons com en el modelatge de les figures, i molts dels quals són creacions efímeres de les quals no en queden referències un cop passades les festes. Des de temps reculats a la comarca hi ha hagut paisatgistes de qualitat que han fet pessebres. Si s'haguessin conservat serien un atractiu per a la ciutat d'Olot, on hi ha una llarga tradició de confecció de figures de pessebre, lligada a la imatgeria recollida en el Museu dels Sants. Ara sembla, però, que hi ha intents en aquesta direcció. Val més tard que mai.

Les comunicacions i els polítics

Anar o tornar de la Garrotxa ha estat sempre una dificultat, i en el segle XXI les coses no canvien. Olot sembla que té el trist rècord de ser l'única capital de comarca de més de trenta mil habitants que no està ni connectada per autovia (se n'han fet uns pocs quilòmetres que van de Besalú a Olot) ni

tampoc per ferrocarril, i no està previst solucionar-ho. Encara que en les campanyes electorals tot són promeses –després incomplertes; no és d'estranyar, doncs, el menyspreu i la desconfiança cada vegada majors per la classe política– i que hi ha gent del terròs en càrrecs d'importància en conselleries de la Generalitat, les coses no han variat.

Però la decepció ha augmentat ara encara més amb l'aprovació inicial de l'Eix Transversal Ferroviari, que de Vic va a Girona, i no a Olot i Figueres, com estava previst inicialment i que seria el que la comarca necessitaria per al seu desenvolupament; així ho han entès i demanat els consells comarcals d'Osona, la Garrotxa i l'Alt Empordà. La drecera natural des de la frontera al centre de Catalunya és l'eix Figueres-Olot-Vic, com ara es posa de manifest amb el túnel de Bracons, que ha motivat mesures per evitar el flux de camions que des de diverses parts de la península van cap a la frontera, sense tenir fetes les variants d'Olot i les Preses –tot i les corresponents promeses–, la qual cosa fa impossible absorbir tot aquest trànsit. La sensibilitat dels polítics cap a les necessitats d'algunes comarques és mínima, i l'incompliment dels terminis anunciats és *zapateresca*, adjectiu ben viu encara que inexistent.

Ponts que van per llarg És sorprenent el volum d'estudis generats a l'entorn dels corredors ecològics, les anelles verdes i la protecció de ribes fluvials a la zona del Gironès. Darrerament, la *verdocràcia* i la *cucafilia* estan tan en voga que és difícil trobar un projecte més gros que un embornal al carrer que no vagi acompanyat d'una tesi de contingut sostenible (imprès en insostenible paper ecològic, naturalment).

Sorpren –insisteixo– tant d'interès per la fauna i la flora mentre els humans hem de fer voltes i més voltes en vehicles contaminants per anar de Sant Gregori a Aiguaviva o de Celrà a Cervià de Ter, per posar dos exemples d'incomunicació viària a la comarca.

«Ben mirat, hi ha molts pocs ponts sobre el riu Ter. Dies passats hi va haver un accident entre Sant Jordi i Flaçà perquè uns motoristes van voler passar pel dret, aprofitant la via del tren. Si anem a l'altre costat de Girona no trobem cap pont fins a Bonmatí. La gent de Salt i de Bescanó han de fer una gran volta per anar a Sant Gregori, que en línia recta cau a quatre passes», escrivia Pep Collelldemont al *Punt...* el febrer de 1980.

Han passat gairebé 30 anys des de l'escrit d'en Pep –si hem de comptar des del primer que en va parlar públicament, ens remuntaríem als anys 20– i així estem: esperant que el projecte de remodelació de l'N-141, «la carretera de la vergonya», més o menys esbossat des del juny de 2006, es comenci a moure. Com tants d'altres que van a pas... de cuca.

Vil·la romana a Vilablareix Amb la de vegades que havíem anat –amb familiars o amics– a treure el nas a l'esplanada de davant l'església de Vilablareix, per l'aplec de Sant Roc, i ara resulta que teníem sota els nostres peus una vil·la romana per estrenar, arqueològicament parlant, és clar. El bon fer dels arqueòlegs del projecte Gerunda, impulsat per la UdG, hi ha posat al descobert unes restes d'un establiment agrícola que funcionà del s. I aC al s. IV dC. Esperem que noves troballes com aquesta vagin completant el mapa d'establiments d'aquells segles a la zona del Gironès, i que obres de tanta envergadura com les que s'estan portant a terme (TAV, MAT) aportin pistes sobre nous jaciments. Perquè, amb el que arribaran a gratar, és estadísticament molt probable que es trobin amb algun poblat ibèric o una vil·la romana tan important com la de Bell-lloc del Pla. El temps ho dirà. Si continuen les llevantades rebentant passejos marítims i el sol i platja s'ensorren, haurem d'oferir alguna cosa més sòlida als visitants, no? I què més sòlid que les restes arqueològiques, que han aguantat tants aplecs?

XAVIER ABRIL

XAVIER PI